

СТАНОВИЩЕ

на проф. д.п.н. КИРИЛ АТАНАСОВ АЛАДЖОВ,
Съгласно Заповед № 1752 от 16.09.2013 г.
на Ректора на Национална Спортна Академия „Васил Левски”

ОТНОСНО: Дисертационен труд на тема: **“Оптимизиране на методиката на обучение на основни упражнения в спортната гимнастика”**- за придобиване на **образователната и научна степен “Доктор”**, по научна специалност *„Теория и методика на физическото възпитание и спортната тренировка (вкл. МЛФ)”*, професионално направление 7.6. Спорт

на **ИЛИЯ ВЛАДИМИРОВ ЯНЕВ** - докторант самостоятелна форма на обучение към катедра “Гимнастика” при НСА “Васил Левски”
Научен ръководител: доц. Илия Кючуков, д-р

I. АКТУАЛНОСТ И ЗНАЧИМОСТ НА РАЗРАБОТЕНИЯ ПРОБЛЕМ В ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД

В спортната дейност процесите на оптимизирането на подготовката има определящо значение за постигането на високи спортни резултати. Актуалността на темата на дисертационния труд е добре защитена от автора чрез разработване на схема на методични вериги от упражнения и движения на различни гимнастически уреди. Въз основа на сравнителните кинематични анализи и изградените координационни модели на изследваните упражнения, докторантът, е предложил примерна методика на обучение.

II. ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА НА ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД, НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ МЕТОДИ И НАУЧНИ ПОСТИЖЕНИЯ

Дисертационният труд е апробиран, обсъден и насочен за официална защита на катедра „Гимнастика” към НСА “Васил Левски”.

Разработен в общ обем от 143 страници. Съдържанието е оформено в 3 (три) взаимосвързани глави. Трудът е онагледен с 93 фигури. Библиографията включва 231 литературни източници, от които 135 на кирилица и 85 на латиница и 11 интернет-сайта. Отделно към дисертационният труд е представен, в добре оформен вид, набор от приложения в рамките на 79 страници, онагледени с 87 фигури и 3 таблици.

Възприетата структура на дисертационния труд, състоящ се от въведение и три глави, представен с изводи за научни и практически приноси и препоръки, е логично следствие от добре формулираните цел, основните задачи и методика за тяхното разработване.

В глава първа докторантът е направил обстоен литературен обзор по темата, като в рамките на 51 страници се е постарал да обхване огромен брой

литературни източници. Направен е теоретичен анализ на основните тенденции в съвременната гимнастика. След направеният преглед на специализираните литературни източници, авторът логично стига до заключението, че: *„недостатъчно добре е определена двигателната близост между упражнения от сходни структурни групи изпълнявани на различни уреди“*.

В глава втора докторантът поставя целта на настоящото изследване, която е насочена към *„оптимизиране на учебно-тренировъчния процес и повишаване на ефективността на обучение на гимнастическите упражнения, със сходна двигателна структура, изпълнявани на различни уреди“*. Представени са основните 6 (шест) задачи на дисертационното изследване, които подпомагат автора в реализирането на поставената цел. Те в голяма степен изясняват същността на поставения проблем и насочват изследователската работа в посока отговаряща на темата на труда. Контингентът на изследване са състезатели и състезателки по спортна гимнастика – 112 състезатели, участници във финалите на Световни купи, Световни първенства и Олимпийски игри. Освен това в изследването са участвали 12 подрастващи гимнастици и гимнастички, включени в педагогическия експеримент.

Методиката на изследване е добре подбрана и степенувана. Логично е спазена необходимата последователност, а именно: изследвани са над 300 съчетания и отделни упражнения. Всяко от тях е заснето със статична камера, под определен ъгъл спрямо изпълнителите.

Изследването е осъществено в пет последователни етапи, през периода 2008-2013 г. Тук според мен, би било редно да се посочат точно в кои състезания са участвали изследваните лица.

По отношение на осъщественият спортно-педагогически експеримент може да се отбележи, че той включва проведени наблюдения през периода 2009-2011 година. Регистрирани са над 300 комбинации и отделни упражнения изпълнени от висококвалифицирани гимнастици и гимнастички. Анализирани са видеозаписи на участници на Световни, Европейски и Олимпийски игри. Методът на експертната оценка е реализиран чрез компетентното мнение на спортно-техническа комисия, съставена от трима експерти. Не е посочено кои са участващите експерти в комисията.

В трета глава на дисертационният труд са обобщени и анализирани резултатите от проведеното изследване. Тази част от разработката, може да се отбележи, че като цяло представя добре систематизираната и задълбочена изследователска работа на докторанта по време на експеримента. Резултатите, получени от изследването, са обработени подходящо чрез биомеханичен анализ и моделиране на изследваните упражнения. Изготвени са диаграми за съотношението между синхронни и асинхронни действия, прилагани в отделните упражнения.

Получените резултати от дисертационното изследване и техният анализ са обобщени в генерални изводи, които са логичен завършек на

дисертационния труд. В тази връзка са изведени и препоръки, които се отнасят до прилагането на разработената от докторантът методика, в конкретната последователност.

Приносен характер за спортно-педагогическата практика имат разработените методични вериги и координационни модели на сходни упражнения изпълнявани на различни уреди; направената и апробирана методична програма за обучение на упражнения с висока степен на сходство. Добро впечатление прави приложената методична схема за последователността в процеса на обучението на изследваните упражнения, която има практико-приложна насоченост.

III. КРИТИЧНИ БЕЛЕЖКИ И ПРЕПОРЪКИ

1. За определяне изходното ниво на физическата подготовка на изследвания контингент лица, в дисертационния труд, е проведено спортно-педагогическо тестиране. За целта са използвани тестове от Единната програма по спортна гимнастика – мъже и жени от 1988 г., които са посочени, но не са обяснени в тяхната последователност и начин на изпълнение. В използваните тестове прави впечатление, че те са различни за мъже и жени. В леката атлетика, както и в редица други спортове със скоростно-силов характер, е прието да се използват еднородни тестове за двата пола.

2. Като препоръка предлагам, докторантът **Илия Владимиров Янев** да издаде методично ръководство по темата на разработения дисертационен труд.

IV. ПУБЛИКАЦИИ ПО ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД

Докторантът **Илия Владимиров Янев** е представил автореферат, в края на който е поместен списък с 5 (пет) публикации по темата на дисертационния труд, от които 2 (две) са в съавторство, а 3 (три) самостоятелни.

V. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Считам, че дисертационният труд има реални научно-приложни приноси и свидетелства за това, че докторантът притежава необходимите познания и способности за осъществяване и реализиране в практиката на научни изследвания.

В заключение предлагам на уважаваното научно жури да присъди на докторанта Илия Владимиров Янев образователната и научна степен „доктор“.

Изготвил становището:.....
проф. д.п.н. Кирил Аладжов

София, 28 октомври 2013 г.